

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION
NOVEMBER 2018

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE: LEPHEPHE II
SEPEDI FIRST ADDITIONAL LANGUAGE: PAPER II

Nako: Diiri tše 2½

100 meputso

HLOKOMELA

1. Lephephe le le na le matlakala a 6, kgonthišiša gore a feletše.
 2. Araba dipotšišo ka moka, gomme o šomiše mareo a maleba a Sepedi.
 3. O tla lahlegelwa ke meputso ka mopeleto wo o fošagetšego.
 4. Ngwala ka bothakga.
-

KAROLO YA A PADI**KEKANA, M. A. 1989 – NNETE FELA****POTŠIŠO YA 1**

Bala setsopolwa se ka tsinkelo gore o kgone go araba dipotšišo tša go se latela.

Go rile go sa le bjalo a hwetša mogalantšu wa go tšwa go Ariel. Ke mo a ilego a thakgala a ba a nyaka go fofa a sa theeditše yena Ariel. Badimo babo ba be ba na le yena, seo o be a se bona mamohla, gobane Ariel o be a tlile ka karabo ya bothata bja gagwe. O ile a ba a se kgolwe ditsebe tša gagwe motsotsong woo a tšea gore o a lora ge a ekwa lesogana leo le mo laletša go etiša naye kua Hellas ka Tshwane mantšiboeng ao a letšatši la Labohlano.

O rile go phaphama gore nnete ga a lore ke nnete, a dira ka mokgwa wo o swanetšego. A gana taletšo yeo. E le gore ka mokgwa wo o direla gore Ariel a ke a mo phegelelenyana pele a tla dumela. Lebaka e le go rata go bona gore o babaletše gakaakang yoo Ariel ka go nyaka go sepela le yena. Le gona gore a se lemoge lethabo la gagwe ka go kwa a mo laletša, mme mohlomongwe seo sa tla sa mo fa maseme.

Ariel o ile a se makale go kwa lekgarebe leo le gana taletšo ya gagwe. O ile a bea lebaka la seo go lehloyo leo a tsebago Bubbles a mo lebelela ka lona. O be a bile a tlogile a letetše go kwa a gana ge a dira taletšo yeo, mme e bile a itokišeditše seo.

"Bona, ga se ka lebaka la lethabo fela ge ke nyaka go ba le wena. Ke na le ditaba mabapi le Karabo, ditaba tše go sa nyakegego gore ke senye sebaka ka tšona. O a kwešiša?" A realo ka go tseba gore ka yeo polelo o swanetše go atlega.

[Letl. 120–121]

- 1.1 Maikemišetšo a Ariel e be e le afe ge a tla gopola go leletša Bubbles mogala? Efa dintlha TŠE THARO tšeo di bego di mo gapeletša go ba kgauswi le Bubbles. (3)
- 1.2 Go ya ka tsebo ya gago ya puku, ke eng seo se hlotšego lehloyo leo le bolelwago ke Ariel setsopolweng gare ga gagwe le Bubbles? Efa dintlha TŠE PEDI. (2)
- 1.3 Go tlile bjang gore Bubbles a ikhwetše a rata Ariel? Tšweletša dintlha TŠE PEDI. (2)
- 1.4 Tikologo yeo e tšwelelago setsopolweng se, ke ya mohuta mang? Tsopola mehlala YE MEBEDI go tiiša karabo ya gago. (3)
- 1.5 Mongwadi wa puku ye o tšweletša Ariel Meso e le moanegwa yo a emelago nnete ka mehla. Kgonthišiša bonnete bja taba ye ka go tsopola mehlala go tšwa pukung. (5)

[15]

POTŠIŠO YA 2

2.1 Wena bjalo ka moithuti ke **thuto** efe yeo o ithutilego yona go tšwa pading ye? Thekga karabo ya gago ka mehlala ya maleba.

Teori (2)
Dintlha (8)

(10)

2.2 Go ya ka tsebo ya gago ya puku ye ya Nnete fela laetša ka dintlha TŠE TLHANO (5) ka fao maatla a lerato a fetotšego bophelo bja Bubbles.

(5)

[15]**POTŠIŠO YA 3**

Badišiša setsopolwa se se latelago gore o kgone go araba dipotšišo tša go se latela.

"Bubbles, oo Morena! Ke leboga ge ke go hweditše lebakeng le. Bona, sebaka ga se go sa gore nka bolela lebaka le letelele. Taba ya ka ke ye, tseba o mo kotsing. *Basindikheithi* ba lemogile bokhuto bjoo bja gago."

"Eng!" Bubbles a realo ka makalo ka thoko yela ya mogala.

"Go bjalo. Ba rometše masogana a mabedi go tla go go hlasela mantšiboa ona a. Ariel yena o kae?"

"O na le nna."

"Ba tla mmolaya le yena ge ba mo hweditše moo."

"Tate!"

"Wena dira gore o tloge moo ka bjako. Bubbles, *sindikheithi* e ka no tla ya nnaganela gore ke nna fela yo a ka bago a go lemošitše ge ba bona o ba phonyokgile. Bjale o a tseba gore kotlo ya bona ya bohlanogi ke eng. Ge ba ka mpolaya, ke go botša taba ye gore o ye go lokolla ..."

[Letl. 260–261]

Tšwetša pele poledišano ye ya ka godimo ka mokgwa wo o kgodišago go fihla ge Bubbles a laela tatagwe gore a tšhabe. (Se lebale go šomiša ditšhupasefala/ ditaetšosefala.)

Kabo ya meputso

Sebopego sa poledišano (2)
Dintlha (8)

[10]

POTŠIŠO YA 4

Ahlaahla **semelo** sa **Ariel** ka botlalo go ya ka fao Kekana a mo swantšhitšego.

Kabo ya meputso

Teori	(2)
Dintlha	(15)
Polelo	(3)

[20]

60 meputso

KAROLO YA B DINGWALWAŠOMIŠWA**POTŠIŠO YA 5**

Araba potšišo E TEE go tše di latelago, setšweletšwa sa gago se be botelele bja mantšu a go se fete 200.

Lebeledišiša diswantšho tše di latelago gore o tle o kgone go araba dipotšišo.

[<www.google.com>]

[<www.google.com>]

[<www.google.com>]

- 5.1 Mo sekolong sa motse wa geno go na le morutiši/gadi yo baithuti ba gagwe ba mphato wa marematlou ba tšweletšego ka moka ka dihloro thutwaneng ya Sepedi ditlahlobong tša 2017. Wena bjalo ka mogaši wa thelebišene re alele **potšišotherišano** yeo o e dirilego le yena.

GOBA

- 5.2 Yo mongwe wa bagwera ba gago o paletšwe dithutong tša gagwe tša marematlou. Mo ngwalele **lengwalo** la go mo homotša le go mo hlohleletša go bušeletša mphato wo.

[30]

POTŠIŠO YA 6

Araba potšišo e TEE go tše pedi tše di latelago. Setšweletšwa sa gago se be le mantšu a go se fete 120.

- 6.1 Mogolo'ago o a nyalwa. Ngwala **poskarata** yeo o ratago gore e balwe seyalemoyeng sa Thobela FM o meme/laletše bagwera ba gago go tla lenyalong.

GOBA

- 6.2 O lemogile gore bafsa ba lehono ba na le bothata bja mmele wo mogolo ka lebaka la bophelo bjo ba bo phelago, go lebeletšwe dijo le go se itšhidulle. Thala **phoustara/postara** yeo o ba laetšago bohlokwa bja go ja ka tshwanelo le go itšhidulla.

[10]

40 meputso

Palomoka: 100 meputso